

KİTAP İNCELEMESİ: AİLE İÇİ ŞİDDET VE POLİS

**Gül, Serdar Kenan (Editör) (2013), *Aile İçi Şiddet ve Polis*,
Ankara: Polis Akademisi Yayınları, 286 sayfa,
ISBN: 9786094699108**

İsmail Dinçer GÜNEŞ*

Dünyada farklı gelişmişlik seviyelerine sahip toplumlar olmakla birlikte bazı sorunlar tüm toplumların ortak problemi haline gelmiştir. Sosyal içerikli sorunlar incelenirken iki farklı bakış açısından ele alınır. Bunlar, insan kaynaklı ve toplum kaynaklı sorunlar olarak kategorize edilir. Bazı sorunlar da her iki kaynaktan oluşabilir. Aile, tüm toplumlardaki en temel sosyal kurum olduğu için aile ile ilgili sorunlar da ister istemez hem tüm toplumların ortak sorunu hem de tüm toplumlarda karşılaşılan bir sorun haline gelmiştir. İşte bu çok yönlülük ve farklılıktan kaynaklanan sorunları tam olarak anlayabilmek için aile kurumunun ve sorunlarının da inter-disipliner bir bakış açısıyla ele alınması gereklidir.

Ailenin istenmeyen fonksiyonlarından biri olarak tanımlanabilecek olan şiddet konusu ise tüm toplumlarda sıklıkla görülen ve öncelikle mücadele edilmesi gereken bir sorundur. Gerek bireyleri gerekse toplumu her anlamda olumsuz etkileyen bu durumla mücadele de çoklu bir bakış açısından geliştirilmeli ve bu sorunun etkilendiği farklı perspektiflerin çözüme katkı sunmaları sağlanmalıdır. Bu bakış açısının somut bir göstergesi olarak da Polis Akademisi Araştırma Merkezleri Başkanlığı tarafından 9 Nisan 2012 tarihinde Türk Polis Teşkilatının 167. Kuruluş yıldönümü vesilesiyle “Aile İçi Şiddet ve Polis Sempozyumu” düzenlenmiştir. Değerlendirmemize konu olan eser de bu bilimsel faaliyetin en somut çıktılarından biridir.

* Doç. Dr., Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Müdür Yardımcısı, ismaildincer@yahoo.com

Özellikle Türk literatürü açısından son derece yeni bir alan olan aile içi şiddet konusunda yeterince eser olmadığı, alanda çalışma yapan akademisyenler tarafından dile getirilen ortak şikâyetlerdendir. Bu eser ise bu alanda önemli bir boşluğu doldurduğu için son derece dikkate değer bir çalışmadır. Sempozyumun organizatörleri bu girişimin amacını; sosyal hayatın hassas bir problemi olan aile içi şiddetle mücadele alanında yasal düzenlemelerin ortaya çıkışı, gelişimi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın bu konudaki yapılanması ve çalışmaları ile polise bu konuda verilen yetki ve sorumlulukların neler olduğu hakkında bilgi alışverişini sağlama olarak tanımlamışlardır.

Bu kitabı okumaya değer bir diğer önemli unsur ise Dünya Kadınlar Gününe ithafen 8 Mart 2012 tarihinde kabul edilen 6284 sayılı “*Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun*” yürürlüğe girer girmez bu seviyede ele alınarak gündeme taşınmış olmasıdır. Bu kanun çerçevesinde özellikle polis temasının sıklıkla vurgulanmasından kaynaklanabilecek karışıklıkların açıklanabilmesi de ancak bu gibi bilimsel faaliyetlerle mümkündür. Özellikle uygulayıcı odaklı bir perspektiften ele alınan konular çok zengin bir alan araştırması altyapısına dayanmaktadır. Okunması ve içselleştirilmesi bakımından kolluk kuvvetleri tarafından bir el kitabı olacak nitelikte olan bu kitap, polisin aile içi şiddet ile mücadelede kendisine düşen görevlerini daha etkin bir biçimde yerine getirebilmesi için izlemesi gereken yöntemler, bu yönde sahip olması gereken imkânlar ve yaşayabileceği muhtemel zorluklar hakkında akademisyenler, uzmanlar ve uygulayıcıların öneri ve görüşlerini içermektedir.

Eserin içeriği de yukarıda aktarmaya çalışılan amaca yönelik olarak şekillenmiştir. Polis Akademisi yayınları içerisinde Doç. Dr. Serdar Kenan GÜL editörlüğünde yayınlanmış olan bu tematik kitapta yer alan eserlerin çoğunluğu, yukarıda bahsedilen sempozyum üzerine bina edilmiştir. Dönemin İçişleri Bakanı İdris Naim ŞAHİN'in önsözüyle başlayan kitapta, kitabın editörü tarafından yazılan giriş ile birlikte 14 bölüm yer almaktadır. Kitabın ekinde ise okuyuculara kolaylık sağlamak adına 6284 sayılı kanunun metni de dâhil edilmiştir. Bu sayede başka bir kaynağa müracaat etmeksizin bu temel kanun merkezli bir okuma yapmak mümkün kılınmıştır. Aşağıda bu bölümlere ait kısa özet bilgiler sunulacak ve bu sayede sizlerin eser hakkında daha detaylı bilgiye sahip olmasına yardımcı olunmaya çalışılacaktır.

1) “Polis Kayıtlarına Yansımış Kadına Şiddet Olaylarının İncelenmesi: Erzurum Örneği”. Dr. Murat DELİCE tarafından yapılmış olan bu nicel yöntemlere dayalı alan araştırmasında Erzurum ilinde polis birimlerine yansımış kadına şiddet olayları incelenmiştir.

2) “Sakarya’da Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet: Görünümü, Nedenleri ve Önlenmesine Yönelik Yaklaşımlar”. Yrd. Doç. Dr. Sevim ATİLA DEMİR, Yrd. Doç. Dr. Fatma FİDAN ve Uzm. Dilek NAM tarafından polis kayıtlarına dayalı olarak gerçekleştirilen, nicel ve nitel yöntemlerin birlikte kullanıldığı bu çalışmada, Sakarya’da 2011 yılında meydana gelen aile içi şiddet vakaları incelenmiş, elde edilen istatistikî verilere dayanarak Sakarya’da şiddetin seyri ve coğrafi dağılımı incelenmiştir.

3) “Eşleri Tarafından Şiddet Gören Kadınlar ve Bu Kadınlara Yönelik Alınan Tedbir Kararları: Aydın Örneği”. Psikolog Kıvılcım Çetinkol ÇAKMAK tarafından Aydın ilinde ikamet etmekte olan 115 şiddet mağduru kadına “aile içi kadına yönelik şiddet ölçeğinin” uygulanması merkezli olarak nicel yöntemler kullanılarak dizayn edilmiş bir alan araştırmasıdır. Araştırmada şiddet mağduru kadınların ne şekilde şiddete maruz kaldıkları tespit edilmeye çalışılmıştır.

4) “Zonguldak İlindeki Aile İçi Şiddet Vakalarının İstatistiksel ve Sosyolojik Değerlendirilmesi”. Aile içi şiddet konulu araştırmalar konusunda önde gelen isimlerden biri olan Prof. Dr. Tülin İÇLİ ile birlikte Yrd. Doç. Dr. Mehmet PEKKAYA ve Komiser Hanifi SEVER’in Zonguldak ilindeki aile içi şiddet vakalarını istatistiksel ve sosyolojik olarak değerlendirildiği özgün bir alan araştırmasıdır. Demografik veriler ışığında aile içi şiddetin toplumsal yansımalarının özetlendiği bir çalışmadır.

5) “Kamu Politikası Analizi Çerçevesinde Aile İçi Şiddet”. Dr. Hasan Hüseyin ÇALI bu eserinde aile içi şiddetin önlenmesi konusundaki kamu politikalarını değerlendirmektedir. Son derece etkin bir değerlendirme olan bu çalışma ikincil veriler ile de zenginleştirilmiş ve kamu politikası oluşturma sürecinde aktif rol oynayan aktörlere bir takım önerilerde bulunulmuştur.

6) “Psikolojik Açıdan Aile İçi Şiddet”. Psikolojik bir perspektiften Doç. Dr. Şennur TUTAREL-KIŞLAK ve Uzman Psikolog Nilgün YENİOCAK tarafından kaleme alınan bu çalışma kitaba farklı bir bakış açısı katmış ve şiddetin özellikle psikolojik etkileri üzerinde durulmuştur.

7) “Türkiye’de Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sığınmaevleri ve Güvenlik Sorunu”. 2009-2010 yıllarında 24 sığınmaevinde

gerçekleştirdikleri alan araştırmasına dayanarak yazdıkları bu eserde Prof. Dr. Songül Sallan GÜL ve Arş. Gör. Ayşe ALİCAN, sığınmaevlerinin kadınların yaşamlarına olan etkilerini değerlendirmektedirler.

8) “Kadına Şiddet Konulu Haber Fotoğraflarının Etik Teoriler Kapsamında Analizi ve Değerlendirmesi: Örnek Haber Fotoğrafı; ‘Şefika Etik’”. Yrd. Doç. Dr. Şebnem SOYGÜDER son zamanlarda Türk basınında çıkan, “kadına şiddet” konulu haber ve haber fotoğrafları basın ahlâkı açısından ele almıştır.

9) “Polise Aile İçi Şiddet Nedeniyle Gelen Eşlerin Empatik Eğilim Düzeyleri İle Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”. Konusu başlığında da son derece açık olarak belirtilmiş olan empati kavramı merkezli bu alan araştırması da Dr. Ruhi YİĞİT ve Abubekir ERDOĞAN tarafından 159 kişi üzerinde Konya’da yapılmıştır.

10) “Şiddete Maruz Kalan ve Şiddet Uygulayanlarla İletişim ve Görüşme”. Son derece geniş kapsamlı bir proje çıktısı olarak oluşturulan Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Temel Eğitim setinin bir bölümünü de teşkil eden bu eser iletişim, mağdurla görüşme, şiddet uygulayan kişiyle görüşme, görüşmeyi sonlandırma ve görüşme engelleri alt başlıklarını içermektedir ve kolluk görevlilerine son derece faydalı olacaktır.

11) “Polisin Aile İçi Şiddetle Mücadeledeki Rolü: Reaktif Mücadeleden Proaktif Mücadeleye Geçiş”. Uluslar arası perspektiften konuyu ele alan Dr. İlyas ÖZGENTÜRK, Dr. Vedat KARĞIN ve Dr. Halil BALTACI aile içi şiddetle mücadele noktasında diğer ülkelerdeki polis uygulamaları hakkında son derece geniş kapsamlı ve politika uygulamalarına yönelik bir değerlendirme yapmışlardır.

12) “Aile İçi Şiddet ve Sosyal Kontrol: Kadına Karşı Aile İçi Şiddetle Mücadelede Polisin Rolü”. Sosyolog Önder KARAKUŞ tarafından son derece titiz bir şekilde dizayn edilerek İstanbul’da 500 kişiye uygulanmış olan bir alan çalışmasına dayanılarak yazılan bu bölüm, orijinal tespitlerin yanı sıra konunun kavramsallaştırılması açısından da dikkate değer bir eserdir.

13) “6284 Sayılı Kanun Çerçevesinde Aile İçi Şiddetle Mücadelede Kolluğun Rolü”. Sempozyuma da bir noktada adını vermiş olan bu eserde Dr. Kenan BAYHAN ve Erdal VURAL yeni çıkan kanun ile kolluk kuvvetlerine ne tür görevler verildiğini değerlendirilmektedirler.

Gerek literatürde önemli bir boşluğu doldurmasından dolayı, gerek alan araştırmalarına dayalı orijinal bulgulara yer vermesinden dolayı ve gerekse konunun uzmanları tarafından gerçek anlamda bir interdisipliner yaklaşımla ortaya konulmasından dolayı bu eserin alanda çalışmalarda bulunan tüm paydaşlar tarafından okunmasında son derece büyük önem görmekteyim. İleride bu şekilde birlikteliklerin ne gibi olumlu sonuçlar doğuracağına da fikir veren bu çalışmanın hayata geçirilmesinde de aktif rol oynayanlara teşekkür ederken, kitabın ilerleyen baskılarında konunun hassasiyetine binaen yeni ve güncel araştırmaların da eklenmesi gerektiğine olan inancımı belirtmek isterim. Son derece dinamik olan sosyal konular hakkında yapılan çalışmaların sadece tarihsel bir bakış açısında kalmamaları gerekir. Güncelin getirdiği değişiklikler her anlamda yeni baskılarda kendine yer bulmalı ve bilgi düzeyinin gelişmesine de katkı sağlamalıdır.